

at man ikke kunde sige, at Præstestanden derved blev draget ned paa et ringere økonomisk og dermed følgende ringere socialt Staaende, end den har efter den gældende Ordning. Paa dette Punkt kan jeg imidlertid langtfra erkende, at det Forslag, her foreligger, yder tilstrækkeligt. Jeg skal blot ganske kort nævne, at for det første er Biskoppernes Lønning langt fra her en saadan, at den kan betragtes som tilfredsstillende. Den er bethdelig ringere end efter Regeringsforslaget af 1875—76, men ogsaa ringere end hvad baade Landstingets daværende Udvalgs Flertal og hvad dets Mindretal foreslo. Ganste særlig skal jeg nævne, at det er aldeles utilstrækkeligt, hvad her foreslaas til Kontorholdsudgifter for Biskopperne; det vilde ikke svare til de Udgifter, som de virkelig have. Og ikke mindre uheldig finder jeg Bestemmelsen om Provsternes Lønning. Ved for alle at sætte et gaarlikt Honorar af 400 Kr. miskender man den Betragtning, som den Gang var bestemmende for Landstinget, nemlig, at Provstelønningen maa være forfællig efter Provstembedets Omfang og Besvær og derfor maa variere mellem et vist Minimum og et vist Maksimum. Men hvad der er det væsentlige er de Lønningsstater, som her i Lovforslaget's § 5 ere foreslaede for Præsterne, hvilke jeg finder ganste utilstrækkelige. De ere ringere ikke blot end efter Regeringsforslaget af 1875—1876, men ogsaa ringere, end hvad Landstingsudvalgets Flertal saa vel som dets Mindretal foreslo. Dette med Hensyn til Sakerne. Men værre er det endnu, naar man lægger Mærke til, hvor mange Embeder der er i de forskellige Lønningsklasser. I denne Henseende er Forslaget atter meget ugunstigare, end hvad de Udvalser, der have været det nærmeste Udgangspunkt for mig, byde. Her er sat saa faa i 1ste og 2den Klasse, at de blive et rent Mindretal; der er kun en bethdeligere Del i 3dje Klasse, hvor Lønningsstaten er 2.500 Kr., og omtrent Halvdelen af Embederne ere henførte til den laveste Klasse, hvor Lønningsstaten er 2.000 Kr. Det finder jeg aldeles utilstrækkeligt, og det er ikke noget Grundlag, som man kunde tænke sig accepteret hverken af det andet Ting eller af Regeringen. Ganste ejendommeligt synes det mig at være, at endogaa den knebne Løn for de faste Kapellaner, 1.600 Kr., er reduceret til 1.200 Kr., hvad der maa anses for ganste utilstrækkeligt. — Det andet vigtige Punkt for den enkelte gejstliges Lønning er Reduktionen af Præstegaardsavlen. Den var man ogsaa fra Landstingets og Regeringens Side gaaet ind paa som Regel, og ihvorvel

jeg har Betæneligheder ved den Norm, som har været foreslaet, og som man har accepteret, saa mener jeg dog ikke, at der er tilstrækkelig Grund til at forlade den Indrømmelse, man en Gang har gjort i denne Henseende, nemlig at Normalen skal være paa Landet et Agerbrug, som svarer til 2 Heste og 6 Køer. Man havde den Gang meget imod, at der kom til at staa 4 a 6 Køer, da det var noget ubestemt, og jeg tror derfor, man under alle Omstændigheder ikke bør forlade denne Indrømmelse, men det forekommer mig, at man rent nationaløkonomisk kan sige, at dette bør dog være en Ordning, der kun er den regelmæssige, og at det bør være muligt individuelt at afvige fra denne Norm, for at der ikke skal gaa Værdier tabt for Samfundet, man bør kunne afvige derfra ikke blot i den Retning, som dette Forslag alene vil erkende, nemlig i Retning af at formindste det yderligere, men ogsaa i den Retning, som man dog til en vis Grad havde forbeholdt ved det tidligere Regeringsforslag i 1875—76, nemlig i den Retning, at man kunde komme ud over dette, mod saa naturligvis at det, der saaledes overstød det normale, regnedes som Hjemmeindtægt for den paagældende Præst og saa regnedes fra i den Lønning, som han ellers skulde have haft. Der er endelig med Hensyn til den enkelte Præsts Indtægter paa Landet her stillet Forslag om, at Ofret skal bortfalde, og det er jo en Tante, som ogsaa er bleven godkendt tidligere, men det er kun godkendt i den Betydning, at Ofret ikke skulde være en Pligt, og det er ikke af Landstinget godkendt og i alt Fald ikke ubetinget i sin hele Udstrækning godkendt i Regeringens Forslag, at det skulde være forment Præsterne at modtage Offer, og jeg vil ikke kunne tilraade, at man forlader det, at Præsterne have Ret til at modtage Offer. Medens jeg altsaa paa dette ene Hovedpunkt i den Del af Sagen, der vedrører den enkelte Præsts Lønning, ser Hovedvanskeligheden for dette Forslag i, at det er en for ringe Lønning, som gives, saa bliver Forslaget efter min Mening endnu mindre acceptabelt, naar der spørges om det andet Formaal, der gik gennem Regeringens Forslag, og som Landstinget anerkendte, nemlig Spørgsmaalet om at bevare for Kirken som Helhed de Lønningsmidler, den nu nyder. Der har det jo altid været fastholdt fra Regeringens Side, at dette Centralfond, hvori de Indtægter, hvormed tidligere Præsterne stedligt lønnedes, skulde flyde, ikke skulde være Statskassens saaledes uden videre, men skulde være et særligt Fond til folkefirkelige Udgifter. Afholdelse under Kultusministeriet og ikke under Finansministeriet.